



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 240/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **MET Slovakia, a. s.**, Rajská 7, Bratislava, IČO 45 860 637, zastúpenej Advokátskou kanceláriou SLEZÁK, s. r. o., Záhradnícka 60, Bratislava, IČO 52 125 131, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Matej Slezák, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 40 Cb 122/2021-407 z 28. decembra 2022 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 40 Cb 122/2021-407 z 28. decembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Zároveň navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným okresnému súdu 23. decembra 2021 sa žalobca v napadnutom konaní domáhal, aby súd uložil sťažovateľke povinnosť dodávať mu plyn v období odo dňa vykonateľnosti rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia do 31. decembra 2023 do odberného miesta žalobcu a v rozsahu stanovenom zmluvou o združených dodávkach zemného plynu. Okresný súd uznesením z 5. januára 2022 návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol

a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Uvedené uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil aj odvolací súd uznesením zo 14. apríla 2022 a zároveň priznal sťažovateľke aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Okresný súd uznesením z 28. júna 2022 vydaným vyššou súdnou úradníčkou (ďalej len „uznesenie vyššej súdnej úradníčky“) priznal sťažovateľke proti žalobcovi náhradu trov prvoinštančného konania vo výške 226,78 eur a odvolacieho konania vo výške 121,31 eur. Pri stanovení základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal zo skutočnosti, že v predmetnom konaní nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, preto pri svojom rozhodovaní aplikoval § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

4. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala, že hodnota predmetu konania je peniazmi vyjadriteľná, preto mal okresný súd pri určovaní výšky trov právneho zastúpenia vychádzať z § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky. Okresný súd napadnutým uznesením z 28. decembra 2022 vydaným sudkyňou sťažnosť zamietol.

## II.

### Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka je presvedčená, že napadnutým uznesením, „*jeho arbitrárnosťou, vnútornou rozpornosťou jeho odôvodnenia a takou aplikáciou príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (najmä CSP a Vyhlášky), ktorými Porušovateľ poprel ich účel, podstatu a zmysel*“, došlo k porušeniu jej v petite ústavnej sťažnosti označených práv.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že v konaní o nariadení neodkladného opatrenia „*sa konalo o to, či Porušovateľ neodkladným opatrením uloží Sťažovateľovi povinnosť dodať Žalobcovi plyn v objeme 87.600 MWh, čo predstavuje plnenie v hodnote 2.172.918,- EUR. Tarifná hodnota veci v súdnom konaní sa teda dala jednoznačne určiť... Porušovateľ si zrejme mylí peňažný a nepeňažný charakter plnenia a to, či je predmet sporu peniazmi oceniteľný alebo nie. Aj nepeňažné plnenie môže byť (a spravidla aj býva) oceniteľné peniazmi. Porušovateľ si tak navyše zrejme ani neuvedomil, že sám sebe odporuje, keď v ods. 16 odôvodnenia Napadnutého uznesenia viackrát zdôrazňuje, že predmet konania bolo určenie platnosti Zmluvy, ale neskôr tvrdí, že predmetom konania bolo nepeňažné plnenie. Ak by predmetom konania bolo určenie platnosti Zmluvy (odhliadnuc od toho, že v prípade neodkladného opatrenia sa ani len nedá požadovať od súdu, aby určil, či tu právo je alebo nie je, resp. určil právnu skutočnosť), tak by úspešný Žalobca vôbec nemusel využiť nútený výkon rozhodnutia podľa Exekučného poriadku, keďže Sťažovateľ by nemal ČO plniť, keďže súdnym rozhodnutím by už Zmluva za platnú určená bola. Teda to, že v prípade úspechu Návrhu NO by Žalobca postupoval podľa Exekučného poriadku je argumentácia v prospech vyčísliteľného predmetu sporu, a nie naopak. Ide o ďalší z dôkazov zmätočnej, nelogickej a nesprávnej argumentácie Porušovateľa, ktorá sa obracia proti nemu samému.*“.

### III.

#### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky, že okresný súd v napadnutom uznesení pri rozhodovaní o výške trov konania aplikoval nesprávnu právnu normu, pretože v jej veci išlo o konanie, ktorého predmet bol oceniteľný peniazmi, a teda opodstatňoval použitie § 10 ods. 2 vyhlášky.

8. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou, resp. dohovorom zaručených práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je však ústavný súd (aj vo svojej doterajšej judikatúre) zdržanlivý, vychádzajúc z toho, že problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne (porovnaj m. m. IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, IV. ÚS 583/2018). To však ale neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepriateho formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia.

9. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

10. Napadnuté uznesenie podľa názoru ústavného súdu tieto atribúty spĺňa. Okresný súd sa s otázkou (ne)oceniteľnosti predmetu sporu v zmysle vyhlášky a v kontexte námietok sťažovateľky relevantným spôsobom vysporiadal a dospel k záveru, že jej sťažnosť nebola podaná dôvodne, a preto ju zamietol. V podrobnostiach uviedol, že *«podstata návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia smerovala k vykonateľnému zaviazaniu žalovaného k dodávkam zemného plynu, ktorých sa žalobca domáhal na podklade zmluvy o združených dodávkach plynu SC2021/917, ktorú považoval za platne uzatvorenú a účinnú. Naopak, žalovaný vo všetkých svojich podaniach uzatvorenie zmluvy spochybňoval a v rámci svojej procesnej obrany tvrdil, že k uzatvoreniu zmluvy nikdy nedošlo a vzťahy medzi ním a žalobcom nikdy nepresiahli fázu rokovania o prípadnom budúcom uzatvorení zmluvy. Súd v rámci rozhodovania o návrhu bol teda v prvom rade povinný ustáliť, či došlo k platnému uzatvoreniu spornej zmluvy alebo nie. Z uvedeného vyplýva, že podstatu rozhodovania súdu tvorilo určenie právne relevantnej skutočnosti. Súd (rovnako aj odvolací Krajský súd Bratislava) sa s touto právnou otázkou vysporiadal v rámci odôvodnenia zamietnutia návrhu na vydanie neodkladného opatrenia (resp. potvrdenia zamietavého uznesenia), keď určil, že sporná zmluva nebola uzatvorená platne, čím došlo k popretiu postavenia žalobcu ako odberateľa zemného plynu a žalovaného ako dodávateľa. Z takéhoto právneho posúdenia veci, s ktorým sa navyše žalovaný vo svojich vyjadreniach k rozhodnutiu prvostupňového súdu v plnej miere stotožňoval, vyplýva, že predmetom sporu nikdy ani nemohlo byť peniazmi oceniteľné plnenie z neexistujúceho právneho záväzku. Vychádzajúc z uvedeného je súd toho názoru, že ak podstatu konania tvorí určenie právnej skutočnosti (existencie právneho vzťahu – zmluvy), ako tomu bolo v okolnostiach prejednávaného*

*prípadu, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi. Skutočnosť, že predmetom sporu je určenie či tu právo je, alebo nie je (resp. určenie právnej relevantnej skutočnosti) nie je možné právne reflektovať iba vo vzťahu k výpočtu výšky súdneho poplatku (položka č. 1 prílohy zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov označenej ako Sadzobník súdnych poplatkov časť 1 „poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní“ – v konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sa súdny poplatok vyberie pevnou sumou, teda tak, ako keď predmet konania nemožno oceniť peniazmi), ale tak isto vo vzťahu k vyčísleniu náhrady trov právneho zastúpenia - § 11 ods. 1 pís. a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Na uvedenom nič nemení fakt, že išlo o konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže sa jednalo o tzv. meritórne neodkladné opatrenie, ktorým sa žalobca domáhal trvalej úpravy pomerov medzi sporovými stranami. Súdny úradník v napadnutom uznesení správne posúdil, že súd v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako prvé skúmal osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, t. j. či došlo k uzatvoreniu spornej zmluvy. Týmto spôsobom taktiež správne ustálil, že predmetom sporu je určenie, či tu právny vzťah (právna skutočnosť) je alebo nie je, a teda išlo o konanie ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi. Súd preto považuje za nesprávny názor žalovaného, podľa ktorého mal súdny úradník ustáliť, že konanie sa týka výhradne dodávok zemného plynu a následne za účelom zistenia tarifnej odmeny mal zistiť hodnotu potencionálnych (reálne nikdy neexistujúcich – fiktívnych) dodávok plynu. Tunajší súd je toho názoru, že v prejednávanej veci nebolo možné vyjadriť hodnotu veci ani práva v peniazoch. Vzhľadom k tomu, že predmetom konania (sporu) bolo určenie platnosti zmluvy o dodávkach plynu, nie je hodnota veci cena za potencionálne dodaný plyn žalovaným žalobcovi. Nad rámec uvedeného poukazuje súd na nútený výkon neodkladného opatrenia v prípade, že by sa súd stotožnil s návrhom žalobcu. V prípadoch dobrovoľného neplnenia vykonateľných rozhodnutí civilných sporových súdov sa na vymożenie nariadeného plnenia aplikuje zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „EP“). Z petitu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je nepochybné, že žalobca sa domáhal nepeňažného plnenia – dodávok plynu na podklade zmluvy, ktorú považoval za platnú. V prípade vyhovenia návrhu žalobcu a následnému dobrovoľnému neplneniu zo strany žalovaného, by mal žalobca možnosť viesť exekúciu výhradne podľa 192 ods. 1 EP – teda postupným ukladaním pokút. Uvedené len zdôrazňuje nepeňažný charakter veci a správnosť rozhodnutia súdneho úradníka.».*

11. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia (v spojení s uznesením vyššej súdnej úradníčky) je evidentné, ako okresný súd dospel k určení tarifnej hodnoty veci a následne aj k výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Vo vzťahu k metodike výpočtu trov konania zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky a takýto postup je ústavne udržateľný. Napadnuté rozhodnutie nenesie znaky extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a argumentácia okresného súdu je akceptovateľná. Súdna ochrana poskytnutá okresným súdom sťažovateľke nevykazuje nedostatky dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Z ústavnoprávneho hľadiska nie je v tomto prípade dôvod na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru

o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom. Z aktuálnej judikatúry (IV. ÚS 399/2022) jednoznačne vyplýva, že ústavný súd pri posudzovaní ústavnej udržateľnosti rozhodnutí súdov „nerieši kauzu“, a to ani vtedy, ak by sám na úrovni podústavného práva dospel k inému rozhodnutiu. Námietku sťažovateľky, že okresný súd nesprávne určil tarifnú hodnotu sporu, je preto potrebné považovať za neopodstatnenú.

12. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že si je vedomý toho, že rozhodovanie všeobecných súdov v otázke oceneľnosti predmetu konania pre účely výpočtu trov právneho zastúpenia je pestré a všeobecné súdy podobné situácie posudzujú rozdielne, a preto podotýka, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje primárne Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (jeho plénu a príslušnému kolégiu) v podobe právomoci zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, sekundárne aj krajským súdom a okresným súdom (resp. ich plénam, kolégiám, prípadne grémiám) v podobe prerokovania a vyjadrovania sa k podnetom na prijatie stanoviska k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

13. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nezistil medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takú príčinnú súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že o prípadnom porušení označených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Táto súvislosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu vydaným sudkyňou a porušením základného práva sťažovateľky upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a vzhľadom na to ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 26. apríla 2023**

**Miroslav Duriš**  
**predseda senátu**